

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.010.04.2021

URZĄD MIE.
w Lidzbarku Warmińskim
Sekretariat

Data wpływu 23 SIE. 2021

Nr rej., Zał. s

Jacek Wiśniowski
Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego
11-100 Lidzbark Warmiński,
ul. Aleksandra Świętochowskiego 14

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/053 Wdrażanie programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Lidzbarku Warmiński, ul. Aleksandra Świętochowskiego 14, 11-100 Lidzbark Warmiński (dalej Urząd lub Miasto).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Wiśniowski – Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego od 1 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP ¹ . 2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP. 3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania.
Okres objęty kontrolą	Od 29 lipca 2019 r. do 18 sierpnia 2021 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	██████████, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli 4 lipca 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

OCENA OGÓLNA

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Gmina Miejska Lidzbark Warmiński zapewniła warunki organizacyjno-techniczne umożliwiające wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”⁴. Zakupiono bowiem program informatyczny do wydawania zaświadczeń o dochodach, utworzono i wyposażono punkt konsultacyjno-informacyjny obsługujący beneficjentów PPCP, a także przeszkolono pracownika Urzędu w zakresie realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu. Zadania te realizowane były w Referacie Gospodarki Komunalnej i Inwestycji⁵, jednak nie ujęto ich w regulaminie organizacyjnym Urzędu. Stwierdzono także, że przez okres ponad miesiąca (od 1 października do 5 listopada 2020 r.) Urząd nie był przygotowany do prowadzenia postępowań w sprawie żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego (dalej: zaświadczenie o dochodach), gdyż nie przygotowano i nie wskazano jednostek organizacyjnych Miasta, które miałyby realizować zadania związane z wydawaniem tych zaświadczeń.

¹ Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: PPCP lub Program.

⁵ Dalej: GKI.

Zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie⁶, podjęto działania na rzecz identyfikacji budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi beneficjentami Programu. W tym celu rozprawdzono na terenie Miasta ankiety dotyczące inwentaryzacji źródeł ogrzewania budynków wraz z listem intencyjnym Burmistrza i ulotką informującą o korzyściach wynikających z uczestnictwa w PPCP. Prowadzono też działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP oraz zapewniono mieszkańcom kontakt z pracownikiem Urzędu, który udzielał informacji i wsparcia przy składaniu wniosków o dofinansowanie.

Informacje o PPCP udostępniano również na stronie internetowej Urzędu, portalach społecznościowych (m.in. film i spot promujące Program) w gazetach lokalnych, a także w broszurach, biuletynach i ulotkach rozprawdzanych na terenie Miasta i udostępnianych w Urzędzie. Jednak w okresie od 20 stycznia do 21 lipca 2021 r. na stronie internetowej BIP Urzędu nie zamieszczono informacji o PPCP, co było niezgodne z art. 8 ust. 3 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁷.

Prawidłowo przebiegał proces przygotowania i przekazania wniosków o dofinansowania, bowiem wnioski były sporządzane na interaktywnym formularzu udostępnionym na Portalu beneficjenta i terminowo przekazywane do WFOŚiGW. Zaświadczenia o dochodach wydawane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmiński⁸ na ogół w terminach określonych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹ (dalej: k.p.a.). Jednakże pierwsze z nich, z listopada 2020 r., zostało wydane po upływie ww. terminu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP

1.1. Miasto 20 stycznia 2021 r. zawarło z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie porozumienie w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”, którego celem była poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

W sprawie przystąpienia do Programu dopiero w styczniu 2021 r. Burmistrz wyjaśnił, że założenia wcześniejszej edycji Programu „Czyste Powietrze” miały skomplikowane procedury weryfikujące wnioski o dofinansowanie, przez co były trudne do realizacji przez beneficjenta. Podał również, że problemem był też brak wsparcia finansowego i udziału samorządów lokalnych w realizacji projektu. W poprawionej wersji programu Czyste Powietrze w maju 2020 r., wprowadzono wsparcie finansowe dla samorządów oraz uproszczono procedury weryfikacyjne wniosków.

(akta kontroli str. 2-21, 209-214)

W maju 2021 r. Miasto podpisało aneks do porozumienia, który określał jego zadania w zakresie wdrażania i realizacji Programu, w tym prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego. Porozumienie zawarto na czas trwania Programu,

⁶ Dalej: WFOŚiGW lub Fundusz.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2176.

⁸ Dalej: MOPS.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

tj. do 2029 r. Zakres zadań realizowanych przez Urząd określony porozumieniem obejmował m.in.:

- udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie;
- zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z wzięcia udziału w Programie;
- wsparcie wnioskodawców w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie, w tym pod kątem spełnienia wymagań określonych w Programie;
- zagwarantowanie dostępności dla wnioskodawców przeszkolonego przez WFOŚiGW pracownika lub pracowników, którzy zapoznali się z dokumentacją programową i znają zasady Programu oraz będą o nim informować i pomagać przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie;
- zapewnienie stanowiska komputerowego (z dostępem do Internetu i obsługiwanego przez pracownika zaznajomionego z dokumentacją programową i znającego zasady Programu), spełniającego wymogi bezpieczeństwa informacji i zachowania poufności oraz ochrony danych osobowych, umożliwiające wnioskodawcy złożenie wniosku o dofinansowanie oraz jego wydruk;
- organizowanie spotkań informujących o zasadach Programu dla mieszkańców, minimum cztery spotkania w roku (w sytuacji stanu epidemii dopuszczalne spotkania online);
- wydruk i zapewnienie dostępności, przynajmniej w punkcie konsultacyjno-informacyjnym, materiałów promocyjnych i informacyjnych o Programie;
- przeprowadzanie wizyt u mieszkańców połączonych z: oceną obecnego źródła ciepła i potrzebą jego wymiany, wstępną analizą stanu budynku pod kątem termomodernizacji, prezentacją oferty Programu, a wizyty te mogły być realizowane w trakcie kontroli prowadzonych na podstawie art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- rozsyłanie do potencjalnych wnioskodawców Programu materiałów informacyjnych zachęcających do złożenia wniosku – liczba adresów musiała się równać minimum 20% liczby budynków jednorodzinnych na terenie gminy w roku;
- przekazywanie do WFOŚiGW, wniosków o dofinansowanie składanych przez wnioskodawców w gminie z nadanym przez nią numerem, niezwłocznie ale nie później niż pięć dni roboczych od ich wpływu do Urzędu;
- pomoc wnioskodawcom przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników.

(akta kontroli str. 22-43)

W porozumieniu wskazano również, że Burmistrz zobowiązany jest do wydania zaświadczenia o dochodach osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o dofinansowanie w WFOŚiGW. Zaświadczenie jest wymagane jako załącznik do wniosku o dofinansowanie w ramach części 2 Programu, dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

(akta kontroli str. 22-43)

Porozumienie określało też wysokość środków, jakie otrzyma Miasto z WFOŚiGW na pokrycie kosztów obsługi zadań realizowanych przez Urząd, w tym m.in.:

- na działalność punktu konsultacyjno-informacyjnego do 30 000 zł, przy czym pierwsza płatność w kwocie 9 000 zł nastąpi w formie zaliczki,
- za wniosek o podwyższony poziom dofinansowania złożony za pośrednictwem gminy, w przypadku gdy zawiera on zaświadczenie wydane przez gminę – w wysokości 150 zł, jeśli zaświadczenie wydane przez inną gminę - 75 zł,
- za wniosek o podwyższony poziom dofinansowania zawierający zaświadczenie wydane przez gminę, złożony w ramach Programu bez pośrednictwa gminy w wysokości 75 zł,
- za wniosek o podstawowy poziom dofinansowania złożony za pośrednictwem gminy w wysokości 50 zł.

(akta kontroli str. 22-43)

1.2. W obowiązujących (wg stanu na 20 lipca 2021 r.) dokumentach organizacyjnych¹⁰ Urzędu nie przypisano, żadnym jednostkom podległym Miastu oraz komórkom organizacyjnym Urzędu, zadań dotyczących wdrażania i realizacji Programu. Również obowiązujące w okresie objętym kontrolą, zarządzenia w sprawie kontroli zarządczej¹¹ nie określały zasad nadzoru podległych jednostek i komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie zadań związanych z realizacją PPCP, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 44-87)

Burmistrz pismem z 9 listopada 2020 r. zlecił MOPS prowadzenie postępowań w sprawie wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób fizycznych ubiegających się o dofinansowanie w ramach PPCP. W tym samym dniu upoważnił¹² też Kierownika MOPS do wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu. Zakupiono też licencjonowane oprogramowanie „Czyste Powietrze”, które było wykorzystywane w MOPS. Oprogramowanie to umożliwilo m.in. obsługę wniosków żądających wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie w ramach PPCP.

Burmistrz wyjaśnił, że Kierownik MOPS nie zgłaszał do Burmistrza potrzeby upoważnienia dodatkowej osoby do prowadzenia postępowań w sprawie wydawania zaświadczeń o dochodach. W związku z powyższym nie udzielono dodatkowych upoważnień.

(akta kontroli str. 88-95, 2015-216)

Od października 2020 r. zadania dotyczące przygotowania we współpracy z WFOŚiGW niezbędnej dokumentacji do podpisania porozumienia na realizację PPCP, przypisano (w zakresie obowiązków) pracownikowi Referatu Gospodarki Komunalnej i Inwestycji. Wykonywał on wszystkie zadania dotyczące Programu, a do 1 czerwca 2021 r. prowadził też obsługę utworzonego punktu konsultacyjno-informacyjnego, nadzorowanego przez Kierownika GKI.

Pracownik ten od 1 lipca 2021 r. został zatrudniony w Referacie Organizacyjnym na stanowisku podinspektora, którego obowiązkiem (na ¼ etatu) nadal była realizacja zadań w ramach Programu oraz obsługa punktu konsultacyjno-informacyjnego, nadzorowanego w dalszym ciągu przez Referat GKI. Do jego obowiązków należało m.in. prowadzenie całości spraw związanych z Programem „Czyste Powietrze” zgodnie z zawartym 20 stycznia 2021 r. porozumieniem, w tym m.in.:

- przekazywanie wnioskodawcom informacji dotyczących Programu,

¹⁰ Zarządzenie Burmistrza Nr SE.0050.30.2020.MG z 28.02.2020 r. ze zm. W sprawie Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Lidzbarku Warmińskim. Uchwała Rady Miejskiej Nr XII/91/2015 z 02.09.2015 r. w sprawie Statutu Miasta.

¹¹ Nr SE.0050.68.2012 MG z 19.06.2012 r. i Nr SE.0050.29.2020.MG z 26.02.2020 r.

¹² Nr OR.077.047.2020.IN.

- przeprowadzanie badań ankietowych wśród mieszkańców z zakresu ochrony środowiska,
- pomoc Wnioskodawcom przy rozliczaniu przyznanego dofinansowania,
- wizyt u mieszkańców, połączonych z oceną obecnego źródła ciepła i potrzebę jego wymiany,
- organizowanie spotkań informacyjnych o zasadach programu dla mieszkańców.

(akta kontroli str. 96-103)

1.3. Pracownik Urzędu wdrażający PPCP oraz obsługujący punkt konsultacyjno-informacyjny, uczestniczył 26 maja 2021 r. w szkoleniu zorganizowanym przez WFOŚiGW (prowadzonym w formie zdalnej za pośrednictwem przekazu internetowego) dotyczącym programu „Czyste Powietrze”, w tym m.in.: zasad jego funkcjonowania, procedur składania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność. Pracownik ten uczestniczył też w innych szkoleniach i konferencjach dot. zagadnień ochrony środowiska, w tym m.in.: „Smog – czy i jak wpływa na nasze zdrowie?”, „Projekt C-Track 50 – umieszczanie regionów na drodze do neutralności węglowej do 2050 r.”, „Czyste ciepło 2050. Rola elektryfikacji ciepłownictwa w osiągnięciu neutralności klimatycznej sektora”.

Nie kierowano innych pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych na szkolenia dotyczące wdrażania i obsługi PPCP.

Burmistrz wyjaśnił, że gmina miejska Lidzbark Warmiński jest niewielką gminą, w związku z tym obowiązki wynikające z PPCP powierzono jednemu pracownikowi, zatem nie było potrzeby kierowania na szkolenia w tym zakresie większej liczby pracowników. Obowiązek wydawania zaświadczeń o dochodach powierzono natomiast MOPS i tylko w tym zakresie działa ta jednostka. Podał też, że na spotkaniach z kierownictwem Urzędu i jednostek podległych były przekazywane informacje na temat Programu „Czyste Powietrze” i porozumienia z WFOŚ. Wskazał również, że wyznaczony pracownik zapewnia sprawną obsługę mieszkańców w zakresie PPCP. Jego wiedza jest odpowiednia do pełnienia obowiązków doradcy w tym zakresie również w przyszłości. Podał również, że informacje odnośnie uzyskania dotacji z PPCP, zakresu inwestycji i progów dochodowych kwalifikujących do danego poziomu dofinansowania, beneficjent otrzymuje od pracownika punktu konsultacyjnego oraz pozyskuje z prasy, ulotek i mediów społecznościowych.

(akta kontroli str. 104, 209-214)

1.4. Urząd, w celu zdiagnozowania budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami do udziału w PPCP, opracował ankietę „Inwentaryzacja źródeł ogrzewania budynków na terenie Miasta Lidzbark Warmiński”. Ankieta obejmowała m.in. dane dotyczące: adresu budynku (lokalu), tytułu prawnego nieruchomości, rodzaju głównego ogrzewania budynku (rodzaj paliwa), rodzaju użytkowanych pieców na paliwo stałe.

W kwietniu 2021 r. na terenie Miasta rozprowadzono 623 ankiety (68,5% liczby budynków jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie Miasta) wraz z listem intencyjnym Burmistrza z prośbą o jej wypełnienie oraz ulotką zachęcającą do uczestnictwa w PPCP, ze wskazaniem korzyści z wymiany źródeł ogrzewania, a także numerem telefonu i adresem e-mail osoby udzielającej szczegółowych informacji dotyczących sposobu pozyskania funduszy ze środków budżetu miasta i PPCP na wymianę źródeł ogrzewania. Według stanu na 5 sierpnia 2021 r. Urząd otrzymał 167 wypełnionych ankiet. Przeprowadzona przez Urząd analiza informacji zawartych w ankietach wykazała, że 132 właściciele nieruchomości może być potencjalnymi wnioskodawcami w Programie.

Burmistrz wyjaśnił, że do końca III kwartału 2021 r. gmina skieruje do potencjalnych beneficjentów Programu „Czyste Powietrze”, wyodrębnionych na podstawie

informacji uzyskanych z ankiet, ulotki i listy z propozycją dotacji i danymi osoby do kontaktu. Na chwilę obecną ze względu na zagrożenie pandemiczne i niewielką liczbę osób zaszczepionych COVID-19, działania propagujące Program ograniczają się do podawania informacji w Internecie, portalach społecznościowych, stronie internetowej Urzędu, telefonicznej i e-mail oraz bezpośredniej rozmowy w Urzędzie w punkcie konsultacyjno-informacyjnym. Wskazał również, że zebrane informacje posłużą do wytypowania osób do wizyty domowej, jako potencjalnego beneficjenta.

(akta kontroli str. 105-111)

Urząd w styczniu i lutym 2021 r. otrzymał od miejskiej spółki¹³ informację, że na terenie Miasta w 119 budynkach wielorodzinnych 321 lokali nie jest podłączonych do sieci gazowej lub miejskiej sieci centralnego ogrzewania, a 162 lokale mieszkalne posiadają ogrzewanie piecowe kaflowe.

(akta kontroli str. 112-122)

Urząd nie korzystał z pomocy MOPS w zakresie zidentyfikowania przyszłych beneficjentów PPCP, w tym osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, przejawiającym się brakiem możliwości utrzymania ogrzewania na odpowiednim poziomie po przystępnej cenie¹⁴, kwalifikujących się do uzyskania podwyższonego poziomu dofinansowania do wymiany źródeł ogrzewania.

Burmistrz wyjaśni, że Urząd do tej pory nie korzystał z pomocy MOPS, ponieważ weryfikacja beneficjentów za pomocą tej jednostki będzie zasadna w momencie ogłoszenia uchwały antysmogowej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Wskazał również, że na prośbę Urzędu, MOPS dostarczy informacje dot. osób dotkniętych ubóstwem energetycznym. Po stronie Urzędu będzie stała ostateczna weryfikacja beneficjentów Programu „Stop Smog”, połączona z wizytą w miejscu zamieszkania. Podał też, że PPCP zakłada wyodrębnienie osób ubogich materialnie i energetycznie do udziału w dotacji dot. wymiany źródła ogrzewania i termomodernizacji.

(akta kontroli str. 122, 209-214)

1.5. Na terenie Miasta utworzono jeden punkt konsultacyjno-informatyczny obsługujący PPCP, zlokalizowany w holu głównym Urzędu Miejskiego w Lidzbarku Warmińskim, przy ul. Świętochowskiego 14.

Przeprowadzone 29 lipca 2021 r. oględziny punktu konsultacyjno-informacyjnego wykazały, że:

- Punkt oznaczono plakatem wskazującym miejsce jego funkcjonowania, a także na tablicy ogłoszeń w wejściu do budynku Urzędu. Ponadto w czterech punktach Miasta rozwieszono plakaty informujące mieszkańców o wdrażaniu PPCP oraz o utworzonym punkcie konsultacyjno-informacyjnym, w którym udzielana jest szczegółowa informacja o PPCP oraz pomoc m.in. w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie wymiany źródeł grzewczych, ze wskazaniem numeru telefonu i adresu e-mail.
- Miejsce pracy obsługującego punkt było odgródzone szybą od osób składających wnioski o dofinansowanie lub przybyłych uzyskać dodatkowe informacje o PPCP.
- Wyposażeniem punktu były m.in.: dwa komputery, w tym jeden stacjonarny dla pracownika obsługującego punkt oraz przenośny przeznaczony dla osób składających wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP (oba z dostępem do

¹³ Administracja Budynków Komunalnych Sp. z o.o. w Lidzbarki Warmińskim.

¹⁴ Osoby starsze, niepełnosprawne, samotnie wychowujące dzieci o: niskich dochodach, objęte pomocą społeczną, zadłużone, pracujące na półetat.

Internetu), urządzenie wielofunkcyjne (drukarka), stół i krzesło dla wnioskodawców, biurko dla pracownika, telefon. W punkcie dostępne były dwie wersje ulotek zachęcających do uczestnictwa w PPCP, ze wskazanym numerem telefonu i adresem e-mail osoby udzielającej szczegółowych informacji dotyczących sposobu pozyskania funduszy ze środków budżetu miasta i PPCP, przeznaczonych na wymianę źródeł ogrzewania.

Ogłędziny wykazały też, że wniosek o dofinansowanie z PPCP (na udostępnionym przez Urząd przenośnym komputerze) wypełniała samodzielnie osoba ubiegająca się o dofinansowanie, po zarejestrowaniu się na Portalu Beneficjenta WFOŚiGW. Przy wypełnianiu wniosku o dofinansowanie pracownik punktu, w ramach udzielanej pomocy, informował wnioskodawców o zasadach uprawniających do otrzymania dotacji. Zarejestrowany w portalu wniosek otrzymywał kod kreskowy i po wydrukowaniu, ewidencjonowany był w rejestrach Urzędu, a następnie wysyłany w formie papierowej do WFOŚiGW.

W toku oględzin udzielono jednej osobie informacji o PPCP, która oświadczyła, że sama nie da rady wypełnić wniosku i poprosi syna o pomoc. Pracownik punktu zadeklarował pomoc, z której osoba ta nie skorzystała w tym dniu.

Burmistrz wyjaśnił, że osoba wykluczona cyfrowo może złożyć wniosek w formie papierowej, wypełniony własnoręcznie lub przy pomocy pracownika punktu konsultacyjnego, w edytowalnym pliku pdf z zaznaczeniem, że beneficjent nie posiada skrzynki elektronicznej. W takich przypadkach, dalsza korespondencja odbywa się za pomocą poczty tradycyjnej pomiędzy dotowanym a WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 123-130, 209-214)

W realizacji zadań dotyczących PPCP, stosowane były zasady bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie, wprowadzone zarządzeniem SE.0050.91.218.MG z 10 lipca 2018 r. przez Burmistrza Lidzbarka Warmińskiego.

(akta kontroli str. 128)

1.6. W związku z pandemią COVID-19, Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego zarządzeniami, ogłoszeniami i komunikatami wprowadzał zmiany w funkcjonowaniu Urzędu i jednostek organizacyjnych¹⁵ Miasta. I tak w okresie od:

- 12 marca do 17 maja 2020 r. Urząd oraz jednostki organizacyjne Miasta były zamknięte dla interesantów – obsługa odbywała się w systemie elektronicznym, telefonicznie, za pośrednictwem poczty, bez osobistego stawiania się interesantów w Urzędzie,
- 17 marca 2020 r. wyznaczono dwa punkty podawcze w budynkach Urzędu przy ul. Ratuszowej i Placu Młyńskim, a od lutego 2021 r. punkt taki funkcjonuje przy nowej siedzibie Urzędu na ul. Świętochowskiego 14,
- 18 maja 2020 r. określono zadania Urzędu i jednostek podległych – niezbędne do zapewnienia pomocy mieszkańcom gminy ze wskazaniem, że liczba interesantów przebywających w jednym pomieszczeniu nie może być większa niż jedna osoba,
- 22 października 2020 r. wprowadzono rotacyjny system pracy,
- 5 marca 2021 r. ponownie wprowadzono obsługę w systemie elektronicznym, telefonicznie, za pośrednictwem poczty, bez osobistego stawiania się interesantów w Urzędzie i jednostkach podległych,

¹⁵ Miejska Biblioteka Publiczna, Lidzbarski Dom Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Aktywacji Zawodowej (Referat Urzędu Miejskiego), Miejska Biblioteka Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Żłobki.

- 13 maja 2021 r. wznowiono bezpośrednią obsługę mieszkańców, przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

(akta kontroli str. 131-133)

1.7. Rada Miejska w Lidzbarku Warmińskim, uchwałą¹⁶ z 28 kwietnia 2021 r. przyjęła regulamin i kryteria udzielania dotacji z budżetu gminy na zadania służące likwidacji niskiej emisji i ochronie powietrza na terenie Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński. Zastąpiła ona uchwałę¹⁷ Rady z 21 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia regulaminu i kryteriów udzielania dotacji z budżetu gminy na zadania służące likwidacji niskiej emisji i ochronie powietrza na terenie Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński.

Celem udzielenia dotacji było zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesu spalania węgla w budynkach znajdujących się na terenie Miasta. O dotację mogły ubiegać się:

- osoby fizyczne,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe

będące właścicielami budynków, na których dokonuje się zmiany systemu ogrzewania. Dofinansowanie nie obejmowało lokali wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej, nowopowstających budynków oraz wymiany źródeł ciepła na kotły zasilane paliwami stałymi z węgla kamiennego i brunatnego.

Dotacja przeznaczona była na dofinansowanie kosztów:

- podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej (budowa przyłącza, węzła ciepłowniczego, instalacji c.o.),
- zakupu i montażu pieca gazowego (opłaty przyłączeniowej, instalacji wewnętrznej, zakup kotła),
- zakupu i montażu nowego urządzenia grzewczego opartego na odnawialnych źródłach energii,
- zakupu i montażu ogrzewania elektrycznego.

Warunkiem uzyskania dotacji była likwidacja wszystkich dotychczas istniejących źródeł ciepła na nieruchomości, w szczególności kotła centralnego ogrzewania na paliwo stałe oraz pieców kaflowych i kominków z płaszczem wodnym.

Wysokość dotacji na realizację pojedynczego zadania, w 2021 r. wynosiła 3 tys. zł brutto dla osób fizycznych oraz 6 tys. zł brutto dla wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych. W latach następnych wysokość dotacji będzie ustalona corocznie przez Radę Miejską w Lidzbarku Warmińskim.

Dotacja może pokrywać wydatki przeznaczone na ten sam cel, finansowane z innych bezzwrotnych źródeł (tzw. zasada podwójnego finansowania), w wysokości nie przekraczającej poniesionych nakładów finansowych.

(akta kontroli str. 134-144)

Miasto od 2019 r., na dofinansowanie zadań służących likwidacji niskiej emisji i ochronie powietrza na jego terenie, zabezpieczało corocznie w budżecie gminy środki finansowe w wysokości 150 tys. zł. W latach 2019 – 2021 (stan na 30 czerwca) na realizację ww. zadań udzielono 106 osobom fizycznym i czterem wspólnotom mieszkaniowym dotacji w łącznej wysokości 342 tys. zł, w tym 99 tys. zł w 2019 r., 141 tys. zł w 2020 r. i 102 tys. zł do końca czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 145-147)

¹⁶ Nr XXXIX/274/2021.

¹⁷ LI/409/2018 z dnia 21.03.2018 r. ze zm.: LV/440/2018 z 20.06.2018 r., XXXVIII/250/2021 z 24.02.2021 r.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dokumentach organizacyjnych Urzędu oraz dotyczących kontroli zarządczej nie przypisano, żadnym komórkom organizacyjnym Urzędu oraz jednostkom podległym Miastu, zadań dotyczących wdrażania i realizacji PPCP oraz nie określono zasad nadzoru nad wykonywaniem tych zadań.

Zgodnie z pkt A3 standardów kontroli zarządczej¹⁸ zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny, a aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

Burmistrz wyjaśnił, że nie przypisano tych zadań oraz nie określono zasad ich nadzoru ze względu na długoterminową nieobecność Sekretarza Miasta, zwolnienia lekarskie, panującą pandemię oraz rotacyjną pracę pracowników Urzędu.

(akta kontroli str. 44-85, 209-214)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina zapewniła warunki organizacyjno-techniczne umożliwiające wdrażanie PPCP. Na jego potrzeby zakupiono program informatyczny do wydawania zaświadczeń o dochodach, utworzono i wyposażono w dwa komputery punkt konsultacyjno-informacyjny do obsługi PPCP. Przeszkolono pracownika Urzędu w zakresie zadań związanych z realizacją Programu, a także wywiązano się z obowiązku określonego porozumieniem z WFOŚiGW, podjęcia działań na rzecz identyfikacji budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi beneficjentami Programu. Jednakże w wewnętrznych uregulowaniach nie ujęto realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu i nadzorem nad ich wykonaniem.

Opis stanu
faktycznego

2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP

2.1. Urząd w celu rozpowszechnienia informacji o PPCP, po podpisaniu porozumienia z WFOŚiGW, zlecił wykonanie:

- 1000 szt. ulotek, w których podano ogólne korzyści Programu oraz dane kontaktowe z pracownikiem Urzędu, udzielającym szczegółowych informacji w tym zakresie. Ulotki rozprowadzono wraz z opracowaną ankietą dotyczącą inwentaryzacji źródeł ogrzewania budynków na terenie Miasta oraz udostępniono ją petentom w holu Urzędu w siedzibie MOPS oraz Lidzbarskiego Domu Kultury, a także publikowano na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym facebook Urzędu.
- Filmu „Czyste Powietrze w Lidzbarku Warmińskim”, który emitowano od 30 marca 2021 r. m.in. na: portalu facebook Kopernik TV i Urzędu, youtube, stronach internetowych telewizji Kopernik.
- Spotu promującego „Czyste Powietrze”, który emitowano od 24 maja 2021 r. m.in. na: portalu facebook Kopernik TV i Urzędu, youtube. Od 22 lipca 2021 r. spot udostępniono też na stronie Internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej („BIP”) gminy.

Informację o PPCP rozpowszechniano również w czasopismach lokalnych¹⁹ oraz w wydawanych przez Urząd broszurach i biuletynach²⁰, a także na drukowanych we własnym zakresie plakatach (rozwieszanych na terenie Miasta).

¹⁸ Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

¹⁹ Gazeta Lidzbarska 18.02.2021 r. i 25.02.2021 r., Gazeta Warmińska 24.02.2021 r.

Za pośrednictwem portalu facebook przeprowadzono w lutym i kwietniu 2021 r. spotkania „on line” z mieszkańcami Miasta, na których poruszane były zagadnienia PPCP (z możliwością zadawania pytań). Jedno spotkanie z udziałem mieszkańców zorganizowano w czerwcu 2021 r. w siedzibie Urzędu. Informacja o terminie spotkań była podana na portalu facebook.

Burmistrz wyjaśnił, że informacja o organizowanych spotkaniach z mieszkańcami w zakresie promowania, wdrażania i informowania o PPCP, poza mediami społecznościowymi i stroną Urzędu, zamieszczana jest na słupach informacyjnych należących do gminy, a także będzie wywieszana w siedzibie Urzędu i lokalnej gazecie.

(akta kontroli str. 121-122, 148-169, 209-214)

2.2. Przeprowadzone 28 lipca 2021 r. oględziny wykazały, że na terenie Miasta umieszczono w czterech miejscach plakaty informujące mieszkańców o wdrażaniu PPCP i jego korzyściach oraz o utworzonym w Urzędzie punkcie konsultacyjno-informacyjnym z numerem telefonu i adresem e-mail osoby udzielającej szczegółowych informacji, tj. na:

- słupie ogłoszeniowym ustawionym u zbiegu ulic: Lipowej i Wysokiej Bramy (rondo Armii Krajowej),
- tablicy ogłoszeń Miasta, zlokalizowanej na ul. Powstańców Warszawy 17,
- tablicy ogłoszeń w budynku MOPS przy ul. Akacyjowej 7,
- w witrynie budynku administracji Amfiteatru Miejskiego przy ul. Plac Młyński 4.

(akta kontroli str. 123-126)

2.3. W Urzędzie nie opracowano strategii długofalowej ani planu w zakresie działań informacyjnych i wspomagających, skierowanych w szczególności do osób o niskich dochodach (dotkniętych ubóstwem energetycznym), a także wykluczonych cyfrowo.

Burmistrz wyjaśnił, że gmina przystąpiła do Programu 20 stycznia 2021 r. podczas trwania pandemii COVID-19. Ze względu na stale zmieniającą się sytuację w kraju i nakładane obostrzenia, Urząd jest w trakcie konstruowania strategii. Wskazał też, że przeprowadzane są konsultacje w ramach jednostek podległych, pracowników Urzędu Miasta oraz mieszkańców zainteresowanych programem.

Zdaniem NIK, biorąc pod uwagę okres realizacji Programu do 2029 r., korzystne byłoby opracowanie takiej strategii w celu zapewnienia spójności i ciągłości działań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 122, 209-214)

2.4. Burmistrz podał, że w czasie obostrzeń epidemicznych pojawiały się informacje o Programie „Czyste Powietrze” w mediach internetowych i papierowych oraz w ramach transmisji on-line Burmistrza w lutym i kwietniu br. Na terenie Miasta rozdysponowano plakaty i ulotki zachęcające mieszkańców do kontaktu telefonicznego i e-mail z Urzędem.

(akta kontroli str. 209-214)

2.5. Gmina miejska Lidzbark Warmiński nie brała udziału w pilotażach związanych z wprowadzaniem nowych rozwiązań w PPCP.

(akta kontroli str. 122)

2.6. Urząd nie udostępnił na terenie Miasta informacji o rozpoczęciu wydawania przez MOPS zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach Programu. Zastępca Kierownika Referatu GKI podał, że informacje o wydawaniu tych zaświadczeń były udzielane przez

²⁰ Broszura „Puls Lidzbarka Warmińskiego” (miesięcznik ze stycznia, lutego i marca 2021 r.), Lidzbarski Biuletyn Samorządowy ze stycznia 2021 r. (wydawane 2 razy w roku) – nieodpłatnie rozprowadzanych na terenie Miasta.

pracownika podczas wizyty zainteresowanego w Urzędzie, telefonicznie i drogą elektroniczną (e-mail).

Burmistrz wyjaśnił, że osoby zainteresowane złożeniem wniosku informowane były przez pracownika Urzędu o możliwości złożenia żądania wydania zaświadczenia o dochodach w MOPS, uprawniającego do otrzymania dotacji o podwyższonym poziomie dofinansowania. Podał też, że Urząd za pomocą nośników informacji zachęcał do kontaktu z pracownikiem zajmującym się dofinansowaniem, od którego można było uzyskać szczegółowe informacje.

(akta kontroli str. 170, 209-214)

Informację o wydawaniu zaświadczeń o dochodach umieszczono 21 stycznia 2021 r. na stronie internetowej MOPS, w Dziale Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, w którym wyodrębniono zakładkę dotyczącą PPCP. W zakładce tej można było pobrać druk wniosku żądającego wydania zaświadczenia, który był też dostępny w siedzibie MOPS oraz uzyskać informację, gdzie i kiedy można złożyć ten wniosek.

(akta kontroli str. 171-181)

2.7. W okresie od 20 stycznia 2021 r. (dzień podpisania porozumienia) do 22 lipca 2021 r. na stronie BIP Urzędu nie były upublicznione informacje o PPCP (opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Informacje o Programie, na nowych stronach Urzędu utworzonych w czerwcu 2021 r., tj. strona BIP (www.bip.lidzbarkw.pl) oraz głównej stronie Urzędu (www.lidzbarkw.pl), zamieszczono 22 lipca tego roku. Nie były one widoczne na głównych stronach oraz nie umieszczono na nich banerów ani odnośników prowadzących do odpowiednich zakładek. W celu uzyskania informacji o Programie należało na stronie:

- BIP Urzędu – wpisać w wyszukiwarce „Czyste powietrze”, które przekierowywało do informacji o Programie.
- Głównej Urzędu, wybrać zakładkę „Strefa Mieszkańca”, a następnie PPCP. Na poprzedniej stronie Urzędu zamieszczono baner, zawierający treść ulotki dotyczącej Programu (nie podano daty publikacji tego baneru²¹).

(akta kontroli str. 164-169)

2.8. W badanym okresie, na działania informacyjne i edukacyjne związane z PPCP, Miasto wydatkowało łącznie 2 896,53 zł, w tym:

- 136,53 zł na wydrukowanie 1000 szt. ulotek – środki z budżetu Miasta,
- 2 760 zł na realizację filmu i spotu promocyjnego – środki z dotacji celowej przekazanej przez WFOŚiGW na realizację PPCP.

Wydatki związane z wydrukiem plakatów, opracowaniem broszur i biuletynu były zakwalifikowane w ramach promocji Miasta.

(akta kontroli str. 148-149)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie od 20 stycznia do 21 lipca 2021 r. na stronie internetowej BIP Urzędu nie zamieszczono informacji o PPCP. Było to niezgodne z art. 8 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej²², który stanowi, że organy władzy publicznej obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ww. ustawy, każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w jej rozumieniu i podlega udostępnianiu na zasadach i w trybie określonym w tej

²¹ Według stanu na 23.07.2021 r.

²² Dz.U. z 2020 r. poz. 2176.

ustawie. W szczególności dotyczy to informacji o programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach tych zadań.

Burmistrz wyjaśnił, że informacja o PPCP nie była umieszczona na stronie BIP Urzędu Miasta, ze względu na trwające od stycznia 2021 r. prace nad zmianą wersji Biuletynu Informacji Publicznej. Wskazał również, że w miarę przenoszenia informacji z wersji archiwalnej BIP na nową stronę, informacja o PPCP została zamieszczona.

(akta kontroli str. 164-169, 209-214)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto prowadziło działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP oraz zapewniło mieszkańcom kontakt z urzędnikami w trakcie trwania pandemii Covid-19. Działania te realizowano przez udostępnienie informacji na stronie internetowej Urzędu, portalach społecznościowych, gazetach lokalnych oraz w ulotkach, broszurach i biuletynach. Podawano w nich m.in. informacje o danych kontaktowych do punktu konsultacyjno-informacyjnego, film i spot promujący Program oraz korzyściach z udziału w PPCP. Do 21 lipca 2021 r. nie opublikowano jednak informacji o Programie na stronie BIP Urzędu, co było niezgodne z art. 8 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Opis stanu faktycznego

3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania

3.1. Zarządzeniem²³ Burmistrza z 30 listopada 2011 r. w sprawie stosowania instrukcji kancelaryjnej, określono sposób wykonywania czynności kancelaryjnych, dokumentowania przebiegu załatwiania spraw, gromadzenia i tworzenia dokumentacji przychodzącej i wychodzącej z Urzędu (dalej: Instrukcja kancelaryjna). Instrukcja ta nie zawierała procedur dotyczących przyjmowania, ewidencjonowania i weryfikowania wniosków o dofinansowanie z PPCP, a także nie opracowano odrębnej procedury w tym zakresie.

W toku przyjmowania wniosków o dofinansowanie zapewniono pomoc mieszkańcom w ich wypełnianiu.

Burmistrz wyjaśnił, że wnioski o dofinansowanie z PPCP złożone w Urzędzie są przyjmowane i ewidencjonowane zgodnie z Instrukcją kancelaryjną, w związku z powyższym nie opracowano odrębnej procedury dla wniosków z PPCP.

(akta kontroli str. 182, 215-216)

3.2. Do dnia kontroli NIK²⁴, do MOPS wpłynęło łącznie 18 wniosków z żądaniem wydania zaświadczenia o wysokości dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, w tym: sześć²⁵ przed podpisaniem przez Miasto porozumienia z WFOŚiGW na realizację Programu i 12 po podpisaniu porozumienia²⁶. Zaświadczenia wydano wszystkim wnioskującym, a uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania było 15 osób.

Za pośrednictwem Miasta, tj. po podpisaniu porozumienia z WFOŚiGW, wnioski o dofinansowanie z podwyższonym poziomem dofinansowania w ramach PPCP złożyło dwóch wnioskodawców, a bezpośrednio w Funduszu wniosek złożyła jedna osoba, która otrzymała z MOPS zaświadczenie o dochodach.

Urząd oraz MOPS nie posiadały informacji, ile zaświadczeń wydano osobom, które ze względu na położenie budynku składały wnioski do innego WFOŚiGW, właściwego dla miejsca położenia budynku.

(akta kontroli str. 171-181, 183-184)

²³ Nr SE.0050.126.2011.MG.

²⁴ Stan na 3.08.2021 r.

²⁵ 4 żądania złożono w okresie od 5 listopada do 29 grudnia 2020 r. i 2 żądania w dniach 11 i 18 stycznia 2021 r.

²⁶ W okresie od 9 kwietnia do 29 lipca 2021 r.

3.3. Do wydawania zaświadczeń o dochodach, MOPS wykorzystywał program informatyczny „Czyste powietrze”, który umożliwiał rejestrację żądań o wydanie zaświadczeń, weryfikację wnioskodawców w systemach zewnętrznych oraz wygenerowanie zaświadczeń. Zainstalowano go na jednym stanowisku w Dziale Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.

Wszystkie zaświadczenia zostały wydane przy użyciu tego programu i zawierały informacje określone w załączniku nr 2 Rozporządzenia Ministra Klimatu²⁷. Od 17 listopada 2020 r. MOPS wydał łącznie 18 zaświadczeń, którym nadawano unikatowe numery, według instrukcji kancelaryjnej MOPS.

(akta kontroli str. 171-181, 185-186)

3.4. W 17 przypadkach MOPS, zgodnie z art. 217 ust. 3 k.p.a, wydał zaświadczenia o dochodach przed upływem 7 dni od dnia złożenia żądania o ich wydanie. W jednym przypadku zaświadczenie wydano po 12 dniach od dnia złożenia żądania. Był to pierwszy wniosek z żądaniem - złożony w Urzędzie 5 listopada 2020 r. i przekazany do MOPS 9 listopada 2020 r. Zaświadczenie wydano 17 listopada 2020 r., tj. pięć dni roboczych po otrzymaniu żądania przez MOPS. Opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Program do wydawania zaświadczeń o dochodach umożliwiał weryfikację przez MOPS informacji o wnioskodawcach w systemach zewnętrznych: ZUS, KRUS, e-podatki oraz rejestrach PESEL.

(akta kontroli str. 171-181, 185-186)

3.5. Od dnia podpisania porozumienia z WFOŚiGW do 12 sierpnia 2021 r. w Urzędzie złożono sześć wniosków o dofinansowanie w ramach PPCP, w tym: dwa wnioski o podwyższony poziom dofinansowania i cztery o podstawowy poziom dofinansowania. Wszystkie wnioski zostały sporządzone drogą elektroniczną poprzez Portal Beneficjenta WFOŚiGW z wykorzystaniem aktywnego formularza, posiadającego „samoliczące się” pola. System ten, po zweryfikowaniu danych nadawał wnioskowi kody kreskowe. Wnioski w formie papierowej zostały zarejestrowane w Urzędzie i nadano im indywidualny numer, zgodnie z Instrukcją kancelaryjną Urzędu, a następnie przesłano do Funduszu.

(akta kontroli str. 183-184)

3.6. Zgodnie z porozumieniem zawartym z Funduszem, wnioski o dofinansowanie były przekazywane w terminie 5 dni roboczych od daty wpływu do Urzędu.

(akta kontroli str. 183-184)

3.7. W porozumieniu z Funduszem, Miasto zobowiązało się do pomocy wnioskodawcom przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników. Według stanu na 12 sierpnia 2021 r., żaden z beneficjentów PPCP nie złożył za pośrednictwem Urzędu wniosku rozliczającego dotację.

(akta kontroli str. 183-184)

3.8. Miasto nie zlecało podmiotom zewnętrznym, w tym osobom fizycznym, weryfikacji wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach PPCP w Urzędzie.

(akta kontroli str. 183-184)

3.9. Urząd, po zawarciu porozumienia z Funduszem, złożył (za drugi kwartał 2021 r.) wniosek o wypłatę środków w związku z realizacją PPCP, który zawierał: sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie uruchomienia i prowadzenia punktu

²⁷ Rozporządzenie Ministra Klimatu z 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia (Dz. U. poz. 1713).

konsultacyjno-informacyjnego, raport o liczbie wydanych zaświadczeń (przy użyciu zakupionego przez MOPS programu informatycznego „Czyste powietrze”) i przekazanych wnioskach o dofinansowanie. Nie złożono sprawozdania za pierwszy kwartał tego roku, z uwagi na brak wydanych zaświadczeń o dochodach (od dnia podpisania porozumienia) oraz brak wniosków o dofinansowanie z Programu.

Wniosek nr 1, za okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2021 r., o wypłatę środków w kwocie 850 zł został dostarczony do WFOŚiGW 14 lipca 2021 r., tj. przed upływem 21 dni po zakończeniu drugiego kwartału. Było to zgodne z postanowieniami aneksu do porozumienia.

(akta kontroli str. 183-184, 187-196)

3.10. Urząd do 12 sierpnia 2021 r. nie uzyskał z WFOŚiGW informacji o uwagach bądź zatwierdzeniu złożonego 14 lipca 2021 r. sprawozdania z realizacji PPCP za II kwartał.

(akta kontroli str. 183-184)

3.11. Urząd otrzymał 27 maja 2021 r. z WFOŚiGW zaliczkę w kwocie 9 tys. zł na pokrycie kosztów obsługi zadań realizowanych przez Miasto określonych w porozumieniu, w tym związanych z utworzeniem i prowadzeniem punktu konsultacyjno-informacyjnego. Do 12 sierpnia 2021 r. nie otrzymał z WFOŚiGW innych środków finansowych.

W związku z funkcjonowaniem PPCP wydatkowano łącznie 9 595,33 zł, z tego:

- 811,80 zł na zakup oprogramowania informatycznego i licencji „Czyste powietrze” do wydawania zaświadczeń o dochodach – wydatek poniesiony przez MOPS,
- 136,53 zł na zakup ulotek promujących Program – wydatek Miasta przed okresem kwalifikowalności,
- 8 647,00 zł na realizację filmu i spotu promującego PPCP (2 760,00 zł) oraz na zakup wyposażenia punktu konsultacyjno-informacyjnego (komputer z oprogramowaniem, drukarka - 5 887,00 zł). Wydatki zostały zrefundowane ze środków WFOŚiGW.

Dochody i wydatki dotyczące realizacji PPCP ewidencjonowano w dziale 900 (Gospodarka komunalna i ochrona środowiska), rozdziale 90005 (Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu). W księgach rachunkowych Urzędu wyodrębniono też konto analityczne pod nazwą PP „Czyste Powietrze”.

(akta kontroli str. 148-149, 199-208)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd w okresie od 1 października do 5 listopada 2020 r. nie był przygotowany do prowadzenia postępowań w zakresie wydawania zaświadczeń w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób fizycznych ubiegających się o dofinansowanie z PPCP. Nie przygotowano i nie wskazano bowiem komórek organizacyjnych Urzędu lub podległych jednostek, które miałyby realizować zadania związane z wydawaniem tych zaświadczeń co skutkowało wydaniem pierwszego zaświadczenia o dochodach 12 dni po złożeniu żądania o jego wydanie. Było to niezgodne z art. 411 ust. 10h ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²⁸, który stanowił że wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze

²⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219.

względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej zobowiązany był do wydawania tych zaświadczeń.

Burmistrz wyjaśnił, że po wpłynięciu do Urzędu Miejskiego pierwszego żądania wydania przedmiotowego zaświadczenia w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego, niezwłocznie zlecono prowadzenie postępowań w sprawie wydawania zaświadczeń Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, tym samym obowiązek wydawania zaświadczeń został spełniony.

NIK nie podziela w pełni stanowiska Burmistrza, bowiem Urząd dopiero po otrzymaniu w listopadzie 2020 r. pierwszego żądania o wydanie ww. zaświadczenia podjął działania dotyczące ich wydawania, polegające na zleceniu MOPS prowadzenia postępowań w sprawie wydawania takich zaświadczeń, a zgodnie z art. 411 ust. 10h ustawy Prawo ochrony środowiska wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej zobowiązany było od 1 października 2020 r. do ich wydawania.

(akta kontroli str. 171-181, 185-186, 215-216)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto zapewniło prawidłowy proces rozpatrywania i weryfikowania wniosków o przyznanie dofinansowania. Zaświadczenia o wysokości dochodu wydawane były przez MOPS w terminach określonych przepisami k.p.a., a także terminowo złożono pierwszy wniosek o wypłatę środków z tytułu realizacji tego zadania. Natomiast Urząd w okresie od 1 października do dnia 5 listopada 2021 r. nie był przygotowany do wydawania zaświadczeń o dochodach.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku natomiast ze stwierdzoną nieprawidłowością, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuję o ujęcie w Regulaminie organizacyjnym Urzędu zadań poszczególnych komórek organizacyjnych związanych z realizacją Programu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 20 sierpnia 2021 r.

Kontroler

Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Barbara Zajdel
Wicedyrektor

B. Zajdel
.....
podpis

[REDACTED]

[REDACTED]

